

Verksamhetsberättelse 2019

Fonus är Nordens mest anlitade begravningsbyrå och tillsammans med vårt dotterbolag Familjens Jurist hjälper vi våra kunder med över 90 000 uppdrag per år. Läs om året som gått och följ med på vår fortsatta tillväxtresa.

FONUS

Vi fortsätter framåt!

Fonus Ekonomisk Förening växer och utvecklas enligt plan. Efter ett år av tillväxt och positiva resultat står vi väl rustade inför ett nytt verksamhetsår. Med styrelsens stöd i ryggen siktar Mikael Åbom, vd och koncernchef, på att fortsätta investera och bygga verksamheten ännu större och bättre. Tillsammans med alla våra duktiga och engagerade medarbetare fortsätter vi att göra skillnad för kunderna, våra ägare och samhället!

Vilket år det blev. Det har varit en utmaning att hantera en vikande marknad och den lägsta dödligheten i Sverige på många år. Det är högst ovanligt att Statistiska centralbyråns prognoser hamnar så långt ifrån faktiskt utfall. Jag tror att hela branschen blev överrumplad när första kvartalet minskade med hela 11 procentenheter. Därefter har marknaden delvis återhämtat sig.

Glädjande är att vi har hanterat utmaningarna på ett bra sätt och att vi står väl rustade inför ett nytt verksamhetsår. 2018 var den finansiella marknaden tuff. 2019 var det tvärtom, den finansiella marknaden var god och påverkade vårt resultat av finansiella poster positivt, vilket vi är nöjda med.

Under året har vi förvärvat sex olika begravningsverksamheter. Det ligger väl i linje med den tillväxtresa vi har beslutat om. Vi har samtidigt etablerat tre nya kontor inom begravningsverksamheten. Vårt mål är att kunna erbjuda våra väl utvecklade begravnings tjänster till fler människor i Sverige och Norge.

Vår verksamhet i dotterbolaget Familjens Jurist har tagit ett stort steg framåt. Bolaget växer och gör ett fint resultat. Det är glädjande att Juristförsäkringen har fått en bra start och att det finns ett stort intresse hos många fackliga organisationer. Vi ser det som ett mycket bra mervärde till dessa målgrupper. Arbetet med struktur- och samarbetsfrågorna mellan bolagskontor och franchisetagare fortsätter också. Under andra halvåret har vi rekryterat en ny vd med uppdraget att bygga nästa nivå i vår familjejuridiska verksamhet.

Som de allra flesta känner till är allhelgona en stor helg fylld av tradition i Sverige, då vi går till kyrkor och kyrkogårdar för att minnas nära och kära. I samband med det lanserade vi en kampanj där vi gick ut till kunderna och sa att "Vi tänds ett ljus åt dig", utan kostnad. Vi fick 8 300 ljusbeställningar, tände 8 300 ljus, fotograferade 8 300 gravar med ljus och skickade 8 300 sms. Det utfördes av våra härliga medarbetare på 460 kyrkogårdar runt om i Sverige. Aldrig tidigare har vi fått så många hjärtan tillbaka från kunderna. Våra medarbetare gjorde en fantastisk insats när de åkte ut och genomförde detta med stor glädje och kärlek. Jag är stolt över hur vi lyckades nå ut till och bjuda så många människor på en generös tjänst, det var äkta värme.

För att fortsätta utveckla vår verksamhet har vi under året beslutat att investera i ett nytt ekonomisystem för koncernen. Vi har sedan tidigare flera olika system och nu ska vi äntligen effektivisera och modernisera, vilket kommer att ge säkrare och bättre stöd för såväl verksamheten som ekonomifunktionen. Systemet ska vara i drift före sommaren 2020. Under fjärde kvartalet driftsätte vi även ett nytt affärssystem för vår norska verksamhet. Effektivitet, rationalisering, tillgänglighet och säkerhet är ledord för våra olika IT-satsningar i koncernen.

Vår digitala ambition fortsätter. Det är inte längre fråga om mervärden utan hygienfaktorer att ligga i framkant när det gäller utveckling av digitala produkter och tjänster. Det handlar ytterst om tillgänglighet, att göra det enklare för kunderna att hitta till oss.

Vår förändringsresa fortsätter och jag ser fler och fler positiva steg för hela vår verksamhet. Jag ser till exempel att delaktigheten ökar och vi har många ledare och medarbetare som tar fram idéer, genomför och tar ansvar. Kundens upplevelse är i fokus och arbetet med våra värderingar blir starkare.

Vi vill också ta vårt ansvar och bidra till en bättre hållbar värld. Vi har valt att fokusera lite extra på några av FN:s globala mål i Agenda 2030. Läs mer om vad vi gör och vilka mål vi har i vår hållbarhetsrapport.

För dig som ägare av och medlemsorganisation i Fonus ekonomisk förening har det också varit första året med den nya parlamentariska organisationen. Vi har gått från 41 till 18 distrikt. Vi har också startat upp och utbildat Fonusråd med ett tydligt uppdrag att sprida information

"Aldrig tidigare har vi fått så många hjärtan tillbaka från kunderna"

om Fonus och Familjens Jurist för att generera nya kunder och medlemmar till hela vår koncern. Under hösten genomförde vi också för första gången 14 ägarmöten på olika platser i landet som en del i dialogen med medlemmar och ägare.

Som vd är jag i stort sett nöjd med 2019. Det är starkt av oss att kunna hantera förändringarna på marknaden, skapa tillväxt och leverera ett resultat som är positivt. Jag är glad över de offensiva satsningar vi lyckats genomföra och jag är tacksam för god dialog och det förtroende styrelsen visar genom att vi fortsatt får investera och bygga vår fina verksamhet starkare och större.

Efter 2019 går vi in i 2020 med en bra känsla. Vi ska lyckas med vår dagliga operativa verksamhet och alla våra investeringar.

Med vänliga hälsningar,
Mikael Åbom
Vd och koncernchef

Fonus verksamhet fortsätter att växa

Under 2019 har Fonus förvärvat fem begravningsbyråer runt om i Sverige. Syftet är att förbättra marknadsandelen och öka koncernens uppdrag med tillgänglighet och kvalitativa tjänster till fler människor.

– Det är fem anrika begravningsbyråer med starka lokala varumärken och vi är väldigt stolta över att ha fått förtroendet att driva dem vidare, säger Ola Särnholm, försäljningschef på Fonus.

Under 2019 köptes Bengtzings i Gullspång, Nordlunds i Ekshärad, Styruds i Arboga, Westmans i Kramfors

och Westmans i Sollefteå.

– De här byråerna är nog utvalda för att de passar in i vår övriga verksamhet, antingen för att de ligger på orter där vi inte har haft verksamhet tidigare, eller för att de kan stärka upp våra andra byråer i närheten. Byråer som ligger nära varandra kan hjälpas åt att samordna transporter och marknadsföring för att bli starkare tillsammans, säger Ola Särnholm.

Det är också fem begravningsbyråer med starka lokala varumärken som är väl etablerade på sina respektive orter. Bengtzings begravningsbyrå i Gullspång startade redan 1936 av begravningsentreprenör Hjalmar Bengtzing.

– De här byråerna är familjeföretag som har drivits inom familjen i generationer. De har byggt relationer med invånarna på sina orter och har arbetat upp ett stort förtroende. Det förtroendet är viktigt i begravningsbranschen, därför är det också viktigt att inte ändra för mycket. Vi vill

gärna att byrån fortsätter att drivas på ett personligt sätt, samtidigt som de har stödet från Fonuskoncernen i ryggen, säger Ola Särnholm.

Begravningsbyråerna ingår nu i det som vi kallar Momentobyråerna. Det är byråer som Fonus har köpt upp och som fortfarande har kvar sina befintliga varumärken och sin personliga prägel.

Det finns mycket kunskap inom Momentobyråerna som Fonus kan ta del av, särskilt när personalen väljer att arbeta kvar och kan dela med sig av sina erfarenheter.

– Det är också glädjande att det ofta är ägarna till befintliga begravningsbyråer som kommer till oss och frågar om vi är intresserade av att köpa upp dem och inte tvärtom. Att vi ses som en bra partner och att de litar på att vi ska ta hand om varumärket och personalen på ett bra sätt är något vi ska vara stolta över, säger Ola Särnholm.

Uppköpen är ett sätt att öka marknadsandelarna men genererar också uppdrag till Fonuskoncernens andra verksamheter som Familjens Jurist och Fonus Träindustri.

– Vi har en beslutad strategi om att växa inom begravningsmarknaden i Sverige och Norge. Det gör vi dels genom att förbättra tillgängligheten hos befintliga kontor men också genom förvärv eller etablering av helt nya kontor. Det finns många fördelar med denna tillväxtstrategi i koncernen, inte minst att fler kontor kan nyttja den moderna grundstruktur vi har byggt upp inom IT och digitalisering. Det viktigaste är att nå fler människor med vårt fina omhändertagande, baserat på en lång och gedigen erfarenhet, säger Mikael Åbom, vd och koncernchef på Fonus.

Nordlunds begravningsbyrå i Ekshärad.

Medarbetarnas kunskap gör Fonus bättre

Hur kan vi bli ännu bättre på att möta kunderna och få fler att välja Fonus? När vi ställde den frågan till våra medarbetare runt om i Sverige tog de fram totalt 1 080 förslag. Nu har de bästa förslagen testats, utvärderats och börjat implementeras.

– De som har bäst kunskap om hur våra möten med kunder ser ut är de som arbetar ute på våra kontor. Den kunskapen och erfarenheten ville vi fånga upp. Så hösten 2018 anordnade vi workshops i distrikten, där våra medarbetare tog fram förslag på vad vi kan förbättra, säger Håkan Eriksson, chef Affärsområde Begravning.

Under 2019 skapades tre arbetsgrupper som fick uppdraget att titta närmare på de totalt 1 080 förslagen. I varje grupp fanns representanter från samtliga distrikt och alla avdelningar som på olika sätt påverkar kundresan, för att säkerställa att alla perspektiv värderades i förbättringsarbetet.

Arbetsgrupperna valde ut 30 förslag att arbeta vidare med.

– En av arbetsgrupperna jobbade med förslagen som rörde hur våra kontor kan bli bättre på att marknadsföra sig lokalt. De tittade på hur vi kan förbättra våra hemsidor, hur vi bemöter kunder på events och om vi behöver nytt marknadsföringsmaterial att dela ut, säger Håkan Eriksson.

En annan arbetsgrupp tittade närmare på kundmötena vid begravningsceremonierna.

Tidigare har vi funnits mer i bakgrunden, men nu tog vi fram nya rutiner för hur vi kan ta ett tydligare värdskap och skapa en trygghet för gästerna på plats. Vi tog också fram pysselböcker till barnen och en korg för näsdukar som kundrådgivarna kan ha med sig.

– Ceremonierna är en plats där vi möter många nya potentiella kunder. Då är det viktigt att vi syns och ger ett bra intryck, säger Håkan Eriksson.

Den tredje gruppen tittade på hur vi kan bli mer anlitade inom borgerliga begravingar. Vi tog bland annat fram en ny och mer inspirerande broschyr som innehåller en checklista som kunderna kan fylla i. Det hjälper kunderna att förbereda sig inför mötet med oss och gör

Fonus medarbetare runt om i landet tog fram totalt 1 080 förbättringsförslag.

att hela processen känns lättare.

Innan förslagen implementerades testades de först i mindre skala på några få kontor. Efter testerna samlade arbetsgrupperna in synpunkter och analyserade vad som kunde bli bättre. Ett nytt förslag togs fram, som även det testades, utvärderades och förbättrades. Den processen upprepades ofta två till tre gånger, samtidigt som fler och fler kontor deltog.

– Fördelen med det här arbetssättet är att förslagen har prövats och förbättrats

i verkligheten innan de införs i Fonus affärsområde begraving, säger Håkan Eriksson.

I slutet av 2019 var många av förbättringarna redan genomförda, en del inom hela Fonus och andra på enstaka kontor.

– I det här projektet har vi använt oss av vår storlek och den samlade kunskap som finns inom Fonus för att bli bättre. Det ska vi fortsätta med, säger Håkan Eriksson.

”I det här projektet har vi använt oss av vår storlek och den samlade kunskap som finns inom Fonus för att bli bättre”

Håkan Eriksson, chef Affärsområde Begravning

Ny gravyrutrustning ger bättre utbud av urnor

Sedan våren 2019 graveras alla urnor direkt på Fonus Träindustri med en ny utrustning för lasergravyr. Resultatet är en snygg och enhetlig produkt i stället för de olika lokala lösningar som fanns tidigare.

Fram till våren 2019 beställde Fonuskontoren hem urnor av alla modeller och såg själva till att de försågs med namn och årtal och levererades i tid till berört krematorium. Nu har urnhanteringen effektiviserats och sköts helt och hållet från Fonus Träindustri i Falköping.

När en kund har godkänt vad som ska stå på urnan skickas informationen digitalt till Fonus Träindustri's nya utrustning för lasergravyr. Eftersom ingen manuell hantering eller omskrivning sker, kan vi vara helt säkra på att gravyren blir korrekt.

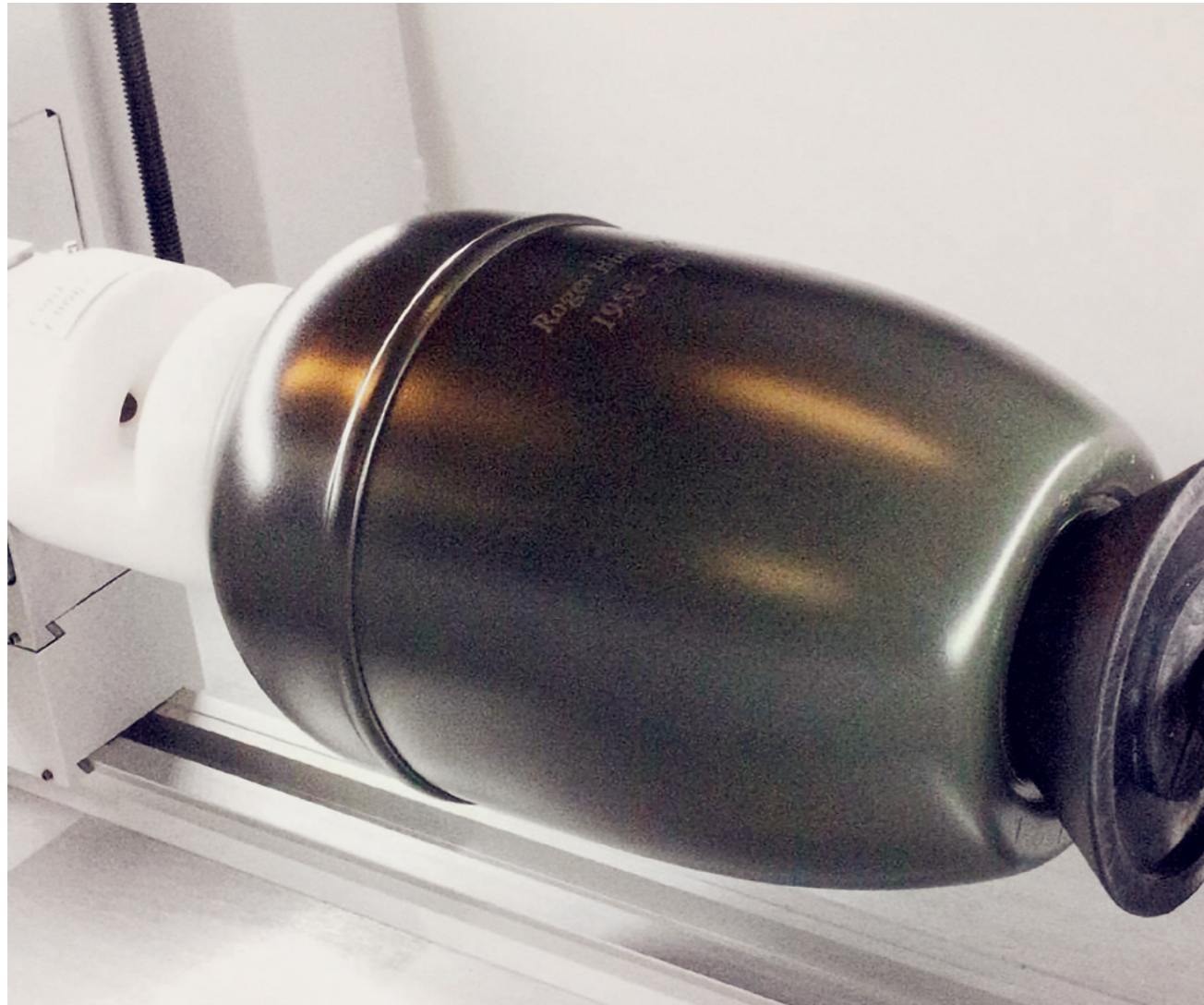
När urnan är klar skickas den direkt till berört krematorium. Normalt samlas ett större antal urnor ihop och fraktas tillsam-

mans för att minska antalet transporter.

Den nya urnhanteringen innebär att kontoren har tillgång till samtliga urnmodeller samtidigt som de sparar lagerutrymme och arbetstid.

Det blir dessutom enklare att lägga till och ta bort modeller i sortimentet. På så vis kan vi erbjuda kunderna ett bättre utbud av urnor.

Lasergravering på Fonus Träindustri i Falköping.

Försäljning till externa byråer ökar

Fonus Träindustri har kapacitet att tillverka ännu fler kistor och urnor. Därför anställdes en säljare som har i uppgift att öka försäljningen till externa begravningsbyråer. Det har lett till att den externa försäljningen har ökat för varje månad under 2019. Försäljningen är hittills inriktad på externa begravningsbyråer i Sverige och Danmark.

Nya möjligheter med ny maskin

Våren 2019 investerade Fonus Träindustri i en ny bearbetningsmaskin som kan borra, såga och fräsa olika arbetsstycken på ett mycket flexibelt sätt. Utöver en förbättrad driftsäkerhet för befintliga produkter, skapar den nya utrustningen möjligheter att utveckla helt nya produkter. Den bidrar även till att utveckla medarbetarnas kompetens.

Fredrik Davidsson, medarbetare på Fonus Träindustri.

Kompassen

Vi styrs av våra värderingar

När Fonus flyttade till nya lokaler i Huddinge centrum skrev en av de nya grannarna insändare till lokaltidningen och klagade till fastighetsvärden. Men när hon kom in på kontoret och träffade Fonus medarbetare, ändrade hon uppfattning.

Fonus Huddinge hade just flyttat in i de nya lokalerna när kundrådgivaren Francisco Cabrera såg en dam som stod utanför kontoret och kikade in genom skyltfönstret.

– När jag gick ut och hälsade, sa hon att hon såg vårt kontor från sin balkong och att det inte kändes bra. Då bjöd jag in henne så att vi kunde prata lite. Jag berättade om hur vi jobbar, om Vita Arkivet och att vi finns till för alla i området. Vi pratade i säkert en halvtimme och efter ett tag kom det fram att hon tidigare hade haft en dålig erfarenhet av att vara kund hos Fonus. Jag sa att jag var ledsen över att hon inte hade blivit bemött på något bra sätt den gången och att det var bra att hon talade om det, för då kan vi ju prata om det, säger Francisco Cabrera och fortsätter:

– När hon gick härifrån sa hon att hon var jätteglad över att hon hade kommit in, för nu hade hon ändrat uppfattning.

På invigningsfesten några dagar senare berättade fastighetsvärden att de hade fått ett nytt mejl från kvinnan där hon bad dem att strunta i hennes första mejl med klagomål, eftersom hon hade ändrat uppfattning.

– Det kändes väldigt bra. Även om vi inte pratar om Kompassen varje dag, så styrs vi av våra värderingar. Om vi bemöter kunderna med ärlighet, engagemang, påräknelighet, samverkan och omtanke, så blir det oftast väldigt bra, säger Francisco Cabrera.

”Även om vi inte pratar om Kompassen varje dag, så styrs vi av våra värderingar”

Francisco Cabrera, kundrådgivare

Fakta: Kompassen

Ärlighet, engagemang, samverkan, påräknelighet och omtanke är de värderingar som ska genomsyra Fonuskoncernens verksamhet.

Fonus har valt att kalla sitt värderingsarbete för Kompassen för att de här värderingarna, precis som en riktig kompass, ska guida medarbetarna i det dagliga arbetet.

Juristförsäkringen gör juridik tillgänglig för alla

Juristförsäkringen fortsatte att växa under 2019. I slutet av året hade över 700 000 medlemmar i 14 fackförbund möjlighet att teckna försäkringen för sig och sina familjer. Det blev också klart att flera stora förbund tillkommer under 2020.

– Juristförsäkringen lanserades under 2018, men det var under 2019 som det verkligen började hända saker, säger Per Näsman, chef för Juristförsäkringsenheten hos Familjens Jurist.

Juristförsäkringen är en tjänst hos Folksam som ger fackliga medlemmar inom LO, TCO och SACO tillgång till juridisk rådgivning hos Familjens Jurist.

Beroende på hur det enskilda fackförbundet har valt att lägga upp det erbjuds de medlemmar som tecknar Juristförsäkringen 3 eller 15 timmars juridisk rådgivning om året. Rådgivningen kan ske inom olika rättsområden som familjerätt, arvsrätt och konsumentfrågor. Timmarna kan till exempel användas till att upprätta juridiska dokument eller att få hjälp i samband med bodelning eller en vårdnadstvist.

I slutet av 2019 hade 14 förbund börjat erbjuda sina medlemmar möjligheten att utnyttja Juristförsäkringen, varav de flesta har valt alternativet med 15 timmars rådgivning om året. Under hösten skrevs avtal med flera nya förbund: Kommunal, Vision,

Finans, GS och Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund. Det innebär att i början av 2020 kommer över en och en halv miljon medlemmar att kunna teckna Juristförsäkringen för sig och sina familjer.

– Juristförsäkringen är en av de mest spännande förändringarna som har skett på juristmarknaden. Den innebär en demokratisering och ett tillgängliggörande av juridik till privatpersoner som tidigare kanske inte hade råd med det, säger Per Näsman.

Han tror att det kan innebära stora skillnader i samhället på sikt.

– Det är en tröskelsänkare för alla slags juristtjänster som testamenten, samboavtal och konsumentfrågor. Förhoppningen är att det ska kunna förebygga tvister, eftersom det hjälper människor att göra rätt från början. Här gör vi verkligen en samhällsnytta, säger han.

Teckningsgraden varierar mellan förbunden. Per Näsman menar att medvetenheten om försäkringen behöver bli större.

– Därför finns vi tillgängliga och är ute och föreläser så mycket som möjligt tillsammans med Folksam, säger han.

Under 2019 har tolv jurister arbetat heltid med att ta emot samtal från försäkringsskunder och ytterligare tio personer är engagerade i det dagliga arbetet. Många av ärendena slutförs på juristförsäkringsavdelningen, medan andra skickas vidare till Familjens Jurists andra kontor runt om i landet.

– Tanken är att andelen ärenden som slussas vidare ska öka. Men vi kan också behöva anställa fler jurister och med andra kompetenser än familjerätten i och med att antalet uppdrag ökar. Vi räknar med att intresset för Juristförsäkringen kommer att växa och att det kommer att ge bra kundnytta under en lång tid framöver, säger Per Näsman.

Han tillägger att engagemanget på avdelningen är stort.

– Det märks att vi gör nytta och det känns bra i hjärtat. Det gör det här riktigt roligt att jobba med, säger han.

Fakta: Juristförsäkring

Förbund som hade startat upp Juristförsäkringen i slutet av 2019: Pappers, Byggnads, Hotell & Restaurang, Försvar, SEKO Sjöförsvar, Akademikerna SSR, IF Metall, Musikerna, Lärarförbundet, Officersförbundet, Sveriges arbetsterapeuter, Vårdförbundet, Tjänstetandläkarna och Tull-Kust.

Förbund som har anslutit sig och startar upp Juristförsäkringen under första halvåret 2020: GS, Lärare, Vision, Finans och Kommunal.

Fredrik Boqvist och Jessica Eriksson från Familjens Jurist.

Familjens Jurist delar ut stipendier till studenter inom familjerätt

För åttonde gången delade Familjens Jurist ut stipendier till sex juridikstudenter som skrivit uppsatser inom familjerätten.

– Vi vill uppmuntra framtida jurister att fördjupa sig inom familjerätt. Behovet av familjejuridiska tjänster växer och därför är det viktigt för vår framtid att fler intresserar sig för det, säger Lotta Dahlstrand, Kompetens- och affärsutvecklingschef på Familjens Jurist.

Stipendierna som är på 10 000 kronor delas ut till sex juridikstudenter från sex olika universitet i Sverige. En av studenterna får även motta Sverigestipendiet på 15 000 kronor. 2019 års Sverigestipendium tilldelades Anton Magnusson från Umeå Universitet, för uppsatsen "Uppskovsbelopp vid bodelning. Föreligger koherens mellan skatterätten och civilrätten?".

– Det är intressant att se att uppsatsämnena speglar trender i samhället, som att familjeförhållanden ändras och att samhället blir allt mer globaliserat, säger Lotta Dahlstrand.

Anton Magnusson tilldelades 2019 års Sverigestipendium.

Sveriges mest attraktiva juristbyrå

I 2019 års KarriärBarometer fick över 21 000 personer säga vilken arbetsgivare de helst ville arbeta hos. Familjens Jurist kom på första plats av alla juristbyråer när de som redan är ute i arbetslivet fick tycka till.

Bland studenter kom Familjens Jurist på tredje plats av alla juristbyråer. Det är andra året i rad som Familjens Jurist får en sådan bra placering.

KarriärBarometern genomförs varje år av Universum Global. En trend i årets rapport är att de arbetsgivare som arbetar med jämställdhet, hållbarhet och miljöfokus är de som är mest attraktiva.

– Det är väldigt kul att vi än en gång får en så fin placering. Det är en bekräftelse på vårt starka arbetsgivarevarumärke och att våra medarbetare trivs. Det visar också på styrkan i våra värderingar och att många vill att det ska kännas bra i hjärtat att gå till jobbet, säger Victoria Thore, vd på Familjens Jurist.

Kompassen

”Vi kan alltid luta oss mot Kompassen”

Varje månad har medarbetarna på Familjens Jurist i Globen kontorsmöten och ett särskilt lunchmöte där de passar på att ta upp frågor som rör värderingarna i Kompassen.

– Vi arbetar löpande med våra värderingar. När vi stämmer av ärenden med varandra kan vi luta oss mot Kompassen. Den guidar oss när vi känner oss vilsna i vilka beslut vi ska ta. På så vis ligger värderingarna bakom allt vi gör, säger Anna Sand, kontorschef på Familjens Jurist Globen.

Men det är också viktigt att kontinuerligt träffas och prata igenom mer ordentligt vad värderingarna innebär.

– Det finns alltid utrymme för personliga tolkningar och därför är det viktigt att stämna av att vi arbetar mot samma mål, säger hon.

På mötena bollar medarbetarna konkreta exempel ur verksamheten och diskuterar hur de ska hanteras med utgångspunkt i Kompassen. Det kan till exempel handla om hur de lever upp till förväntningar som kunder har.

– En del kunder kanske har en felaktig förväntning om vad

som kommer att ske på mötet eller i ärendet. Då är det viktigt att vi är tydliga och ärliga med vad uppdraget innebär, så att kunden inte blir besviken. Det är också viktigt för att vi ska lyckas bibehålla en god kommunikation som behövs för en bra samverkan. Om något ändå inte blir som vi har tänkt oss pratar vi igenom hur vi ska göra nästa gång för att förekomma olika förväntningar, och hur vi på bästa sätt bemöter olika kunder, säger Anna Sand.

Varför är det så viktigt med en värderingsstyrd verksamhet?

– I alla företag finns en kultur och en företagsanda. En värderingsstyrd verksamhet sätter grunden för en bra kultur och goda värderingar. Det syns både mot kund och medarbetare och kommer därför att attrahera fler kunder och de bästa medarbetarna – vilket också visar sig på resultatet.

Porträtt

”Vi måste anpassa våra tjänster för att möta nya behov”

För att utveckla våra affärer och få en bredare verksamhet inom begravning och juridik måste vi vara lyhörda för förändringar i samhället. Det säger Leif Linde som valdes till ny styrelseordförande i Fonus ekonomisk förening i maj 2019.

Leif Linde har arbetat inom kooperativa företag och folkrörelser i över 40 år och varit chef för stora företag och organisationer nästan lika länge. Den erfarenheten har han stor nytta av i sin roll som styrelseordförande i Fonus.

Att han trivs i kooperativa sammanhang är tydligt. Han återkommer ofta till kooperationens styrkor och fördelar.

”Jag upplever att när man väl börjar prata om döden så tycker många att det är väldigt befriande”

Leif Linde, styrelseordförande

– Kooperativa företag är till för att möta behov. Det är fortfarande Fonus viktigaste uppdrag. På begravningssidan är det samma uppdrag som vi har haft sedan starten för 75 år sedan, att alla ska ha råd med en begravning och vara trygga i den svåra situation som en begravning innebär. För Familjens Jurist handlar det om att göra juridik tillgänglig för alla, säger Leif Linde.

Han tycker att Juristförsäkringen är ett bra exempel på hur Familjens Jurist arbetar i den kooperativa traditionen.

– Det är fantastiskt att alla som tillhör en facklig organisation som erbjuder Juristförsäkringen, kan få tillgång till

flera timmars juridisk rådgivning om året. Det är den kollektiva styrkan, att alla betalar lite för att de som behöver stöd ska kunna få det. Där är Familjens Jurist med och gör en stor skillnad på juristmarknaden. Precis som kooperationen gjorde när den växte fram, säger Leif Linde.

Som styrelseordförande i Fonus är han med och tar fram strategier för koncernen. Han menar att Fonus måste vara lyhörda för förändringar i marknad och beteenden och utveckla tjänster och produkter efter det.

Vad är det för förändringar?

– En är att vi lever längre. Det är ju en väldigt positiv sida av välfärdssamhället, men också något som vi måste anpassa organisationen och affärsidén efter. Vi måste även möta ökade krav på att agera hållbart, och anpassa oss efter nya kulturer och värderingar i samhället. Hur påverkar det vår syn på vad ett värdigt avslut kan vara? Det blir dessutom allt vanligare att människor flyttar till och från Sverige och kanske vill bli begravda någon annanstans.

Hur kan vi anpassa våra tjänster och produkter efter det?

– Det finns mycket att göra. Miljövänliga begravningar och nya minnesprodukter där DNA kan bevaras i smycken är bra exempel på hur vi skapar produkter och tjänster för att möta nya behov och önskemål hos kunderna. Men jag vill också se mer diskussion om lagar och regler kring begravningar. I Sverige har vi regler som styr var vi får bli begravda och att vi till exempel inte får behålla askan hemma, eller sprida den till sjöss utan godkännande. I andra länder och kulturer ser det annorlunda ut. Vi behöver prata om de här reglerna, är de rimliga eller behöver de ändras?

Vad står Familjens Jurist inför för utmaningar?

– Vi får allt mer komplicerade familjekonstellationer, familjer bor utspridda över hela världen och människor blir allt äldre. Det gör att behovet av familjejuridik ökar. Där måste vi också hänga med och anpassa våra tjänster efter de nya behoven.

Fakta: Leif Linde

Leif Linde har sedan 2012 varit vd för Riksbyggen och har precis gått i pension. Han har en gedigen erfarenhet av att leda kooperativa företag och organisationer. Tidigare har han bland annat varit förbundsdirektör för Kooperativa Förbundet, KF, vd för Konsumentföreningen Svea och generaldirektör på Ungdomsstyrelsen.

Leif Linde har styrelseuppdrag i Folksam Sak och är ordförande i arbetsgivarorganisationen KFO.

Han valdes till ordförande i Fonus ekonomisk förening 16 maj 2019.

Som ordförande i Fonus ekonomisk förening har Leif Linde en tät dialog med ägarorganisationerna. En utmaning är att få dem att marknadsföra sitt ägarskap och förmånerna till sina egna medlemmar på ett bättre sätt. Det är viktigt för att öka koncernens uppdrag.

– Ofta vill medlemsorganisationerna inte skylta med förmånerna i Fonus eftersom de tycker att det är svårt att prata om döden. Samtidigt är döden en av få saker som alla människor har gemensamt. Och jag upplever att när man väl börjar prata om döden så tycker många att det är väldigt befriande. Så jag tror att vi måste våga prata mer om det, säger Leif Linde.

Han arbetar också med att hitta nya medlemmar till Fonus. – Det är särskilt viktigt att få med invandrargrupper. Det hjälper oss att få in fler perspektiv från andra kulturer i vårt arbete.

Hur har det första året som styrelseordförande i Fonus varit?

– Förvånansvärt jättekul! Jag säger förvånansvärt för det finns en del förutfattade meningar om begravningsbranschen. Jag är glatt överraskad över vilken energi och vilket engagemang det finns i det här företaget, i styrelsen, i företagsledningen och bland personalen på kontoren runt om i landet.

Våren 2020 går du i pension. Vad ska du göra då?

– Då vill jag gärna lägga mer tid på Fonus. När folk frågar vad jag ska göra när jag går i pension så brukar jag svara att jag ska syssla med döden.

Ett år med många medlemsaktiviteter

Under 2019 infördes Fonusråd som ska bidra till ett bättre samarbete mellan Fonuskoncernen och medlemmarna. Under 2019 resulterade det i rekordmånga föreläsningar och att Fonus fick flera nya medlemsorganisationer.

Fonusråden fick under året två heldagsutbildningar om Fonus, Familjens Jurist och den demokratiska medlemsorganisationen. Tillsammans med distriktscheferna har de planerat och genomfört olika aktiviteter för att nå ut till medlemmarna och sprida information om medlemskapets förmåner, Vita Arkivet och Familjens Jurists tjänster.

Fonusrådets arbete har redan gett resultat. Ett exempel är att Familjens Jurist under 2019 genomförde rekordmånga föreläsningar hos våra medlemsorganisationer.

Flera nya medlemmar har tillkommit tack vare aktiva Fonusråd, bland annat en lokal FN-förening, ett ordenssällskap och en villaförening.

Fonusråden har skrivit artiklar som publicerats i medlems-tidningar och nyhetsbrev. De har också varit med på familjedagar och mässor och delat ut gratis ljus inför allhelgonahelgen.

För att bättre utveckla samarbetet med medlemmar och förtroendevalda har avdelningen för medlemskommunikation förstärkts med en medarbetare.

Fakta: Fonusråden

Fonusråden är representanter för ägarorganisationerna och fungerar som den lokala länken mellan medlemmarna och Fonus affärsorganisation.

Tre snabba frågor till Fonusråden

1. Kan du berätta om en medlemsaktivitet som du har varit med och bidragit till under året?

2. Vad är det roligaste med att vara Fonusråd?

3. Vad kan ägarorganisationerna göra för att bidra till Fonuskoncernens utveckling?

Helena Lord, Fonusråd i distrikt Sörmland

- Jag var bland annat med på IF Metall Mälardalens familjedag på Parken Zoo i Eskilstuna. Där delade jag ut gravljus inför allhelgonahelgen och material om Vita Arkivet. Det rör sig mycket folk där så det är en bra plats att sprida information på. Jag har också varit med och arrangerat en föreläsning med Familjens Jurist för damlogen Aelforna i Eskilstuna.
- Det bästa är att få vara med och sprida den kooperativa idén. Jag tycker att det är så bra att vinsten går tillbaka till medlemmarna och inte till några privata intressen. Det är också roligt att vara med och värva nya medlemmar.
- Ägarorganisationerna måste bli bättre på att marknadsföra Fonus och Familjens Jurist och att informera sina medlemmar om alla förmåner de har genom sitt medlemskap. Jag skulle gärna se fler initiativ till att bjuda in Fonus och Familjens Jurist att hålla föreläsningar. Det är också viktigt att vara med och påverka genom att skriva motioner.

Bengt-Olof Björck, Fonusråd i distrikt Sydost

- Jag var med på Kommunals stora pensionärsträff i Blekinge län. Där berättade vi bland annat om Vita Arkivet och delade ut rosor. På rosen satt en lapp med en QR-kod som gick direkt till Vita Arkivet online.
- Det är en utmaning att få ut informationen om allt bra som Fonus och Familjens Jurist gör till medlemmarna. Vi har länge varit fast i gamla vanor och nu måste vi tänka nytt och göra på nya sätt. Det är inte lätt, men det är också det som är det roliga.
- Ägarorganisationerna måste ta ansvar för att få ut information till sina medlemmar. Det är också viktigt att se till att vi når rätt målgrupp. På pensionärsträffar kan vi berätta om Fonus, men på familjedagar är det Familjens Jurist vi ska marknadsföra.

Lena Jonsson, Fonusråd i distrikt Gävleborg

- I somras stod jag på Coop i Hudiksvall och marknadsförde Familjens Jurists livsbesiktningar och Fonus Vita Arkivet. Det var fantastiskt roligt för det kom fram så mycket människor. Det blev många väldigt fina samtal. Det var också roligt att det kom så många unga som ville prata om samboavtal. De blev väldigt intresserade av att göra en livsbesiktning.
- Det roligaste med att vara Fonusråd är kontakten med alla människor jag möter och att sprida kunskap om allt bra vi står för.
- Ägarorganisationerna borde bli bättre på att marknadsföra Fonus och Familjens Jurist på sina hemsidor och i nyhetsblad. Som det är nu är det få som känner till att de är medlemmar i Fonus och vilka förmåner det innebär.

”Det roligaste med att vara Fonusråd är kontakten med alla människor”

Lena Jonsson, Fonusråd

Starkare fokus på det kooperativa ägandet

Att vara medlem i Fonus innebär att vara delägare i en verksamhet som omsätter över en miljard kronor och är störst i Norden inom begravning och familjejuridik. Den nya parlamentariska organisationen har inneburit starkare fokus på det kooperativa ägandet och vad det innebär.

År 2019 infördes årliga ägarträffar. Det ger medlemsorganisationerna en möjlighet att ha en dialog med styrelse och koncernledning och att få fördjupade

Madeleine Sparre, chef Medlemskommunikation.

kunskaper om marknadsutveckling, nyheter i koncernen och andra viktiga ägarfrågor.

Under hösten 2019 bjöds medlemsorganisationernas styrelser och ledningsgrupper in till möten på 14 orter runt om i Sverige. Distriktens Fonusråd och valberedningar bjöds också in för att nätverka och skaffa värdefulla kontakter hos medlemsorganisationerna. Tanken är att det ska upprepas på andra orter under 2020.

Fonuskoncernen behöver engagerade ägare som aktivt uppfyller kravet på medlemskap. I stadgarna står det tydligt att de ska främja föreningens ändamål, verksamhet och utveckling.

Den kooperativa ägarformen ger medlemmarna inflytande över Fonuskoncernen. De kan bland annat nominera kompetenta personer till föreningsstämma, styrelse, Fonusråd, valberedningar och revisorer. Engagerade medlemsorganisationer ser också till att vara väl representerade av beslutsfattare på distriktsstämman. Medlemmarna har dessutom möjlighet att skriva motioner för att få igenom förslag som bidrar till att utveckla verksamheten.

I ägarskapet ingår också att vara en aktiv konsument, till exempel genom att informera sina medlemmar om förmåner, produkter och tjänster, så att fler anlitar Fonus och Familjens Jurist.

Medlemskap i förändring

Från beslutet på föreningsstämman 2018 till slutet av år 2020 genomförs den nya parlamentariska organisationen i enlighet med medlemmarnas beslut. Medlemskapet i Fonus tydliggörs genom att medlemskapet kopplas till ett organisationsnummer. Under 2019 har många timmar lagts på att identifiera korrekta organisationsnummer till alla medlemmar. Dessutom höjs engångsinsatsen för ägarskapet till lägst 1 000 kronor. Under 2019 gjordes två brevtuskick till medlemmarna om höjningen. De medlemmar som inte har höjt sin insats senast den 31 oktober 2020 utesluts ur Fonus ekonomisk förening.

KF

är Fonus största medlem

354 pensionärsföreningar är medlemmar

1 565

medlemmar per den 31 december 2019

4 medlemmar har varit med sedan starten 1945: KF, Folksam, LO-distriktet i Stockholm och SKKF.

+7 medlemsorganisationer 2019

Vid årsskiftet 2019/20 hade

75%

av medlemmarna minst 1 000 kr i insats

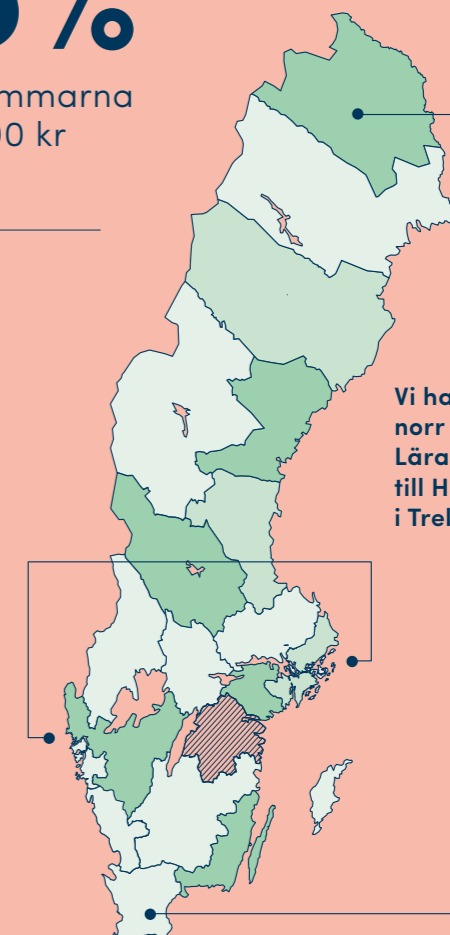
Våra medlemmar med störst insats

1. Kooperativa Förbundet
2. Folksam ömsesidig livförsäkring
3. IF Metall Mälardalen
4. Folksam ömsesidig sakförsäkring
5. Pappers Avd 86

11 invandrarorganisationer är medlemmar

5 medlemmar i Norge

Vi har medlemmar från väst till öst – från Seko Sjöfolk i Göteborg till Reumatikerförbundet i Stockholm.

Vi har medlemmar från norr till söder – från Lärarförbundet i Kiruna till HSB Brf Sandmöllan i Trelleborg.

Fonus växer i Norge

Fonus har stora ambitioner att växa på den norska marknaden. I början av 2019 tog bolaget ett kliv i den riktningen i och med uppköpet av Wang, Norges äldsta och fjärde största begravningsbyrå.

– Både Wang och vi på Fonus har varit intresserade av att bygga en större och starkare konstellation. Det här gör oss till en slagkraftig enhet och förbättrar vår position i Norge, säger Marita Eikenes, vd för Fonus Norge.

Wang har sex kontor, varav fem ligger i Osloområdet.

– Wang är ett starkt varumärke som står för tradition och trygghet. Det är viktiga egenskaper i begravningsbranschen. Därför kommer vi varken att byta namn eller ändra särskilt mycket i Wangkontorens verksamhet. Men vi har förstås som mål att växa tillsammans och nå nya kundgrupper, säger Marita Eikenes.

Hon menar att Fonus och Wangs erfarenheter och kompetenser kompletterar varandra på ett bra sätt. Wang begravningsbyrå har till exempel stor erfarenhet när det gäller att hämta hem normmän som har avlidit i utlandet och att bistå när utländska medborgare avlidit i Norge och ska tillbaka till sina hemländer.

– De har sedan tidigare ett avtal med SOS International om att bistå med transporter. Det är nytt för oss på Fonus i Norge, så det är något vi ska ta vara på. Det ger oss en bredare kompetens. Nu är vi specialister på det här området både i Norge och Sverige. Fonus i Sverige har ett liknande avtal med SOS, vilket ger en bättre grund för koncernsamarbete mellan Norge och Sverige, säger Marita Eikenes.

Marita Eikenes, vd Fonus Norge.

Nytt IT- och affärssystem för Fonus Norge

2016 började begravningsverksamheten i Sverige använda det nya affärssystemet Tellus. Under 2019 utvecklades en version av Tellus Online som är mer anpassad för behoven i Fonus Norge. Systemet implementerades i december 2019.

Nollvision för yrkesskador

Det är viktigt att alla mår bra på jobbet. Därför har Fonus en nollvision när det gäller yrkesskador. Under 2019 anordnade Fonus Norge en ergonomisk kurs i lyftteknik. Där fick medarbetarna lära sig att lyfta på ett sätt som minskar risken för skador.

Kompassen

Kompassen är viktig när två företagskulturer ska bli en

Uppköpet av Wang innebär att två olika organisationskulturer ska förenas och samverka. Värderingarna i Kompassen har utgjort grunden för det arbetet.

– Det är viktigt att alla nyanställda får lära sig hur våra värderingar ser ut och fungerar, säger Marita Eikenes.

Därför får alla nya medarbetare på Fonus lära sig om Kompassen som en del i introduktionsprogrammet Ny på jobbet. I och med uppköpet av Wang hölls ett särskilt introduktionstillfälle för de nya medarbetarna, där Kompassen stod i fokus. Samtliga medarbetare i Norge bjöds in att vara delaktiga i det fortsatta arbetet kring att förena två organisationskulturer till en gemensam.

Fonus hållbarhetsarbete

Fonuskoncernen bedriver verksamhet inom affärsområdena begravning och familjejuridik. Fonus är moderföreningen och säljer produkter och tjänster över hela Sverige och delar av Norge, avseende genomförande av begravningar och relaterade transporter.

Verksamheten bedrivs genom egna begravningskontor, främst under varumärket Fonus men även under andra varumärken. Inom begravning finns även en mindre franchiseverksamhet. Fonus driver även en fabrik i Falköping för tillverkning av kistor. Familjens Jurist som är ett helägt dotterbolag i Fonuskoncernen, bedriver verksamhet inom det familjejuridiska området. Den juridiska verksamheten bedrivs genom egna kontor samt genom franchise.

Kooperativa principer och hållbarhet

Att vara den största aktören innebär ett stort ansvar. Hållbarhetsansvaret sträcker sig tillbaka till de sju kooperativa principerna, som är grunden i Fonus organisationsform. De kopplar tydligt till hållbarhetsbegreppets tre dimensioner socialt, ekonomiskt och ekologiskt ansvar.

De sju kooperativa principerna är:

- Frivilligt och öppet medlemskap
- Demokratisk medlemskontroll
- Medlemmarnas ekonomiska deltagande
- Självständighet och oberoende
- Utbildning, praktik och information
- Samarbete mellan kooperativa föreningar
- Samhällshänsyn

Genom ett demokratiskt ägande finns en långsiktighet i verksamheten, vilket också återspeglas i det ekonomiska ansvaret. Med det i fokus och med den policy som finns för ansvarsfulla placeringar, ska verksamheten bedrivas så att den ger en trygg och långsiktig avkastning.

Verksamheten är i sig också en samhällstjänst genom att med ett etiskt arbetssätt ta hand om våra kunders närstående vid ett dödsfall och vägleda dem i skeden i livet som kan vara svåra. Fonus är en av de aktörer som tar ett stort ansvar när katastrofer eller olyckor drabbar samhället.

Grunden för hållbarhetsarbetet

Fonuskoncernen har valt att stå på några tydliga ben, som grund för hållbarhetsarbetet:

Policyer, riktlinjer och instruktioner sätter ramen för vad vi ska och får göra inom verksamheten.

Våra värderingar i Kompassen, leder oss i tillämpningen av policyer och riktlinjer.

FN:s globala mål och prioriterade hållbarhetsområden placerar verksamheten i ett sammanhang och fokuserar arbetet.

Fonuskoncernen har beslutat att arbeta med de globala målen och har genom ett internt arbete valt ut de mål som vi har bedömt att Fonus genom sin verksamhet berör extra mycket. Under 2019, och med planerad fortsättning under 2020, har arbetet med de globala målen utvecklats för att ytterligare förtydliga kopplingen mellan de utvalda målen och verksamheten samt vilka interna mål som ska kopplas till dem.

Men arbetet slutar inte där, det krävs ytterligare aktiviteter, målsättningar och information för att bli ännu bättre och ännu tydligare.

Fonuskoncernens hållbarhetsresa är i full gång. Varje år görs många aktiviteter som härleder till hållbarhetsarbetet med ambitionen att bli ännu bättre och bredare och öka kunskapen om den påverkan som verksamheten har.

Hållbarhetsrapporten omfattar Fonuskoncernen i Sverige inklusive helägda dotterbolag och Fonus AS i Norge men inte de franchisebolag som är kopplade till verksamheten inom koncernen. Verksamheten består till största delen av kontor inklusive mindre lager samt produktionen av kistor på Fonus Träindustri i Falköping.

Fonus begravningsverksamhet i Sverige är certifierad enligt kvalitetsledningsstandarden ISO 9001:2015, med syfte att verka för nöjda kunder och ständig förbättring. Fonus Träindustri är miljöcertifierade enligt ISO:14001:2015.

Vår påverkan

Genom att kartlägga den påverkan verksamheten har inom hållbarhetsområdet, kan arbetet prioriteras och fokuseras.

Prioriterat område internt och intressenter	Indikator
Transporter	Ton CO ₂ e från transporter och tjänsteresor
Sjukfrånvaro	% sjukfrånvaro
Personalomsättning	% personalomsättning
Leverantörens miljöpåverkan Leverantörens arbetsförhållanden och -villkor	% hållbarhetsäkrade avtal
Produkternas miljöpåverkan	% miljökistor
Hög prioritet internt	
Energianvändning från egna lokaler och verksamhet	Ton CO ₂ e från energi och värme
Hög prioritet intressenter	
Arbetsförhållanden, -villkor, -miljö samt -skador internt	% sjukfrånvaro % personalomsättning
Lokala avtal	Eventuella frågor kring lokala avtal ses över internt.

Bedömningen baseras på information från våra största intressentgrupper. Utifrån perspektiven miljö, personal, sociala förhållanden, mänskliga rättigheter och risk för korruption har det gjorts interna bedömningar av var de största hållbarhetsriskerna ligger och vad som är väsentligt att fokusera arbetet på. Den interna bedömningen sammanvägt med synpunkter från intressenterna samlas i en väsentlighetsanalys och ligger till grund för de centrala riskindikatorerna. Områdena *risk för korruption, sociala förhållanden och mänskliga rättigheter* ligger främst kopplat till leverantörsled och styrs genom detta.

De största intressentgrupperna är kunder, medarbetare, ägare, leverantörer samt central facklig grupp. Även Fonuskoncernens styrelse har haft möjlighet att komma med synpunkter.

Risker som bedömts högt av både intressenter och internt har kopplats till indikatorer som i sin tur kopplas till mål i affärsplanen, för att kunna styras och följas upp på ett effektivt sätt. Arbetet med ovanstående indikatorer beskrivs också närmare i denna hållbarhetsrapport.

Hållbarhet i tidigare led

Ett av våra viktiga områden är att säkerställa våra leverantörers hållbarhetsarbete. Inköpen regleras av inköpspolicy och befintlig inköpsprocess. Inköpsverksamheten är något som ständigt pågår i olika delar av företaget och i år har inköpsrutinerna förtydligats ytterligare.

För centrala avtal finns rutiner för att bilägga hållbarhetspolicy, uppförandekod och allmänna villkor, för att säkerställa att våra leverantörer följer FN:s regelverk för mänskliga rättigheter, att barnarbete inte förekommer och att leverantören efterlever Internationella arbetsorganisationens (ILO:s) grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet. En genomgång av årets leverantörsavtal möjliggör en uppföljning av hållbarhetsåskring och de avtal som saknar kraven ska kompletteras där det är tillämpligt. Under 2020 kommer vi också

att arbeta för tydligare kommunikation och uppföljning kring riktlinjerna.

Under 2019 har vi tagit fram ett självvärderingsdokument med hållbarhetsfrågor. Dokumentet skall fyllas i av utvalda leverantörer, något som påbörjats under året. Urvalet sker bland annat utifrån identifiering av leverantörer med egen verksamhet eller underleverantörer som verkar i riskländer. För att motverka korruption har vi också tagit fram en särskild text som inkluderats i koncernens uppförandekod. Det dokumentet ska biläggas alla centrala avtal.

Arbete för minskad miljöpåverkan

För att minska den negativa klimatpåverkan som verksamheten orsakar skapas möjligheter till förbättringar genom beräkningar och uppföljningar av väsentliga utsläpp.

Transporter

Fonus transporter ser olika ut utifrån lokala förutsättningar och omfattar bland annat hämtningar av avlidna på vårdboenden eller i hemmet, mellan bårhus och bisättningslokaler samt till och från ceremonilokaler. Fonus arbetar ständigt med att effektivisera transporter och minska miljöpåverkan vid varje transport. Där det är möjligt tankar vi HVO (hydrerad vegetabilisk olja), som är ett fossilfritt alternativ till diesel. Läs mer om klimatpåverkan från HVO under *Uppföljning indikatorer*.

Sedan många år klimatkompenserar Fonus för de transporter som utförs av Fonus fordon inom begravningsverksamheten. Klimatkompensationen sker i Sverige genom Vi-skogen och projektet Kenya Agricultural Carbon Project (KACP). Det är inriktat på småskaliga bönder i Kenya som genom projektet både får möjlighet att plantera träd och utbildning i hållbara odlingsmetoder.

Förutom att det bidrar till upptag av koldioxid från atmosfären leder det också till arbetstillfällen, ökad biologisk mångfald, motstånd mot jorderosion och bättre förutsättningar för jämställdhet, eftersom majoriteten av de som deltar i projektet är kvinnor.

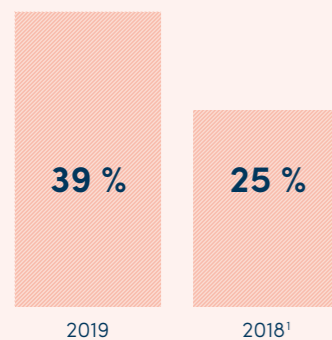
Energianvändning

Energianvändningen är en annan väsentlig del av Fonus klimatavtryck. Lokala elavtal läggs successivt över till förnybar el från vattenkraft. Målet är att alla avtal Fonus kan styra över ska vara 100 % förnybara, ett mål som bedöms kunna uppnås under 2020. Under året har vi också tagit fram intern information om miljöarbetet på de lokala kontoren, vilket inkluderar råd för energibesparingar.

Tjänsteresor

Tjänsteresor som sker inom Fonus och tillhörande bolag ska ske enligt gällande riktlinjer, såsom att i första hand välja tåg

Andel 100-procentig HVO som har tankats:

som färdmedel. I den svenska verksamheten ska tjänsteresor bokas i en gemensam reseportal.

Resultatet för 2019 jämfört med 2018 visar att antalet flygresor har ökat inom koncernen, vilket kan förklaras med ett antal projekt och aktiviteter som har krävt resor i större utsträckning än tidigare. Under 2019 har reseriktlinjerna därför skärpts ytterligare. Tågresor ska i högre grad ersätta flygresor och elektroniska möten uppmuntras.

Miljöcertifierad kisttillverkning

Fonus vill kunna hjälpa kunderna att göra miljömässigt bra val och kan erbjuda miljöanpassade produkter såsom miljökistor, miljöurnor och svepskjortor av ekologisk bomull. En miljökista definieras bland annat av att den tillverkas av svensk furu, certifierad av PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification) eller FSC (Forest Stewardship Council) och innehåller textil av ekologisk bomull.

På Fonus Träindustri i Falköping tillverkas majoriteten av de kistor som säljs inom verksamheten, vilket innebär en träindustriell verksamhet med tillverkning och målning av kistor och urnor. Verksamheten är certifierad enligt miljöledningstandarden ISO 14001:2015. Det innebär att miljöarbetet granskas av extern part och ständigt drivs framåt.

Distribution av kistor till lokala lager sker med fordon som i största möjliga utsträckning tankas med HVO.

Trots att tillgången under året varit en utmaning, har man under året ändå uppnått 91 % tankad HVO i distributionsfordonen. Verksamheten har också en egen produktion av värme genom förbränning av träspill som uppstår inom verksamheten. Värmen används i de egna lokalerna, men säljs också till närliggande fastigheter.

Verksamheten i Norge

I den norska verksamheten Fonus AS sker all uppvärmning och elanvändning med förnybar energi. Distribution av kistor till lokala lager görs av samma åkeri som i Sverige som kör med så stor andel HVO som möjligt (se *miljöcertifierad kisttillverkning*).

I Norge har Fonus sedan ett antal år arbetat med klimatkompensation av egna transporter och tjänsteresor, genom ett projekt i Nepal som innebär att befolkningen får renare och mer energieffektiva ugnar. Det har positiva effekter på såväl klimatet som den lokala miljön och befolkningens hälsa.

Klimatpåverkan från leverantörers transporter

Under 2019 kartlades ytterligare den påverkan verksamheten har i tidigare led, genom att inkludera intranporter av trämaterial till Fonus Träindustri och transport och distribution av gravstenar från de två största leverantörerna för den svenska marknaden, en nordisk och en asiatisk, vilka står för majoriteten av inköp av nysten. Detta ökar kunskapen om vår påverkan och möjligheter att förbättras.

För att över tid tydligare kunna följa faktiska förbättringar samt öka kunskapsdomen om de områden som idag är okända eller svårberäknade, redovisar vi nu tydligare vad som avser scope 1, scope 2 respektive scope 3 enligt GHG-protokollet (Greenhouse Gas). Se *Uppföljning indikatorer* där det beskrivs vad som inkluderas i årets beräkningar.

Under 2019 var målet att sänka CO₂e-utsläppen med 5 % vilket uppnåddes.²

Fonus erbjuder miljökistor som tillverkas av svensk furu och som är certifierad av PEFC och/eller av FSC.

Miljögifter

som såldes under 2019:

18 %
(2018: 16 %)

¹ Andelen HVO för 2018 har justerats, se kommentar under Uppföljning indikatorer. Uppgifterna avser alla leaseade fordon inom verksamheten i Sverige.

² Uppföljningarna har gjorts utifrån egna transporter, tjänsteresor samt energi och värme i den svenska verksamheten och jämfört med 2018.

”Miljöarbetet är nödvändigt”

”Om vi ska kunna fortsätta leva i den här världen i framtiden, så måste vi minska vår negativa påverkan på miljön”. Det säger Christian Gustavsson som är produktionsansvarig på Fonus miljöcertifierade kistfabrik, Fonus Träindustri.

Ett av hans uppdrag är att se över hur produktionen kan ske på ett mer miljövänligt sätt. För att minska koldioxidutsläppet strävar verksamheten efter att köpa närproducerat och att miljöeffektivisera sina transporter. När lastbilarna kör ut kistor, hämtar de även upp material hos underleverantörer längs vägen, för att på så vis minska antalet transporter.

Ett av målen för 2019 var att helt byta ut bränslet på kisttransporterna från diesel till HVO.

– Det har gått bra. När det har varit brist på HVO har vi löst det genom att skapa möjlighet att tanka på andra tankställen, säger Christian Gustavsson.

Ett annat mål är att minska energiförbrukningen. I dag är Fonus Träindustri självförsörjande på värme under sommarhalvåret, eftersom spillet från tillverkningen blir till bränsle som värmer upp både lokaler och torkugnar i fabriken.

– Under vintern får vi köpa in fjärrvärme för att värma upp fabriken, men det går på ett ut eftersom vi kan sälja överskottet till kommunala fastigheter under sommarhalvåret när det inte går åt lika mycket energi för att värma upp fabriken, säger Christian Gustavsson.

Att öka försäljningen av miljökistor är också ett viktigt miljömål.

– Under 2019 stod miljökistorna för 18 % av Fonus begravningskistförsäljning. Nästa år hoppas jag att den siffran ska öka ännu mer, säger Christian Gustavsson.

Var får du ditt engagemang i från?

– Jag tänker att det är nödvändigt. Om vi ska ha en värld att leva i i framtiden, så måste vi agera. Det är den krassa verkligheten. Vi måste alla fråga oss vad vi kan göra, både hemma och på jobbet. Och det är viktigt att vi verkligen arbetar med det i praktiken, inte bara på pappret.

Engagerade medarbetare

Fonuskoncernen har ca 770 medarbetare spridda över hela Sverige och i Oslo i Norge. Medarbetarna arbetar inom våra två affärsområden begravnings och juridik samt på Fonuskoncernens huvudkontor i olika centrala, stödjande funktioner. De vanligast förekommande befattningarna inom våra två affärsområden är kundrådgivare, representanter, jurister, juristsekreterare samt olika chefsroller.

En värderingsstyrd organisation

Fonuskoncernen är en värderingsstyrd verksamhet och vi har valt att kalla våra värderingar för Kompassen. Där ingår ärlighet, engagemang, samverkan, påräknelighet och omtanke. Värderingarna genomsyrar allt arbete ute i verksamheten och fungerar som en vägledning för medarbetare och chefer.

För att återspegla våra värdeord; engagemang och omtanke väljer Fonuskoncernen att donera pengar till välgörande ändamål i juletid där våra medarbetare genom en intern omröstning får välja vilken biståndsorganisation de önskar skänka sin julklappspeng till.

Trygga anställningsvillkor

Fonuskoncernen erbjuder trygga anställningsvillkor och kollektivavtal för alla medarbetare, oberoende av befattning och vilket affärsområde medarbetaren är verksam inom. Fördelarna med kollektivavtal är många, däribland avsättning till tjänstepension, arbetsskadeförsäkring och möjlighet till föräldralön vid uttag av föräldraledighet. Fonuskoncernen vill vara en modern arbetsgivare och för oss är det en självklarhet att alla medarbetare ska kunna kombinera arbetsliv med privatliv.

Jämställdhet och mångfald

Arbetet grundar sig på jämställdhets- och mångfaldspolicyn samt tillhörande riktlinjer gällande arbetsmiljö, kränkande särbehandling och sexuella trakasserier. I de sju kooperativa grundprinciperna ingår bland annat att vi ska verka för att vara en samhällsengagerad arbetsgivare både lokalt och centralt. Verksamheten är religiöst och politiskt obunden och vi välkomnar medarbetare, medlemmar, kunder och klienter från alla delar av samhället.

Som ett led i vårt jämställdhetsarbete genomförs årligen en intern lönekartläggning i syfte att utradera eventuella

ojämlika löneskillnader. Majoriteten av medarbetarna är kvinnor och det avspeglas också i våra chefsled. Kvinnor på ledande befattningar utgör en majoritet och ger därigenom en god representation och speglar vår operativa verksamhet inom båda affärsområdena begravnings och juridik.

Fonuskoncernen tror på människors lika värde och arbetar därför även med frågor som berör mångfald, specifikt kopplat till vår rekryteringsprocess. Vår ambition är att genom ett aktivt bedrivet mångfaldsarbete vara en förebild inom våra branscher. Under året bjöd koncernledningen in medlemmar från chefsgruppen till en inspirationsföreläsning och workshop med tema mångfald i syfte att främja vårt interna mångfaldsarbete i samband med rekrytering.

Trivsel och välmående

Fonuskoncernen har sedan införandet 2017 av vårt stödverktyg för rehabilitering Previa Rehabkoll samt vårt statistikverktyg Previa Sjuk & Frisk lyckats väl med både det preventiva arbetet och det uppföljande arbetet kring sjukfrånvaron inom koncernen. Personalavdelningen arbetar regelbundet och aktivt med att stödja koncernens chefer i både förebyggande insatser och uppföljande arbete för att medverka till att fortsätta vår positiva trend med låga sjuktal inom koncernen (i branschjämförelse med liknande verksamheter).

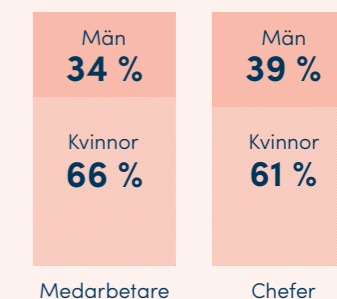
Sjukfrånvaro har valts som indikator för att mäta trivsel och välmående på arbetsplatsen. Detta för att garantera en fortsatt positiv utveckling och nivå på båda mätetalen.

Kompetensutveckling

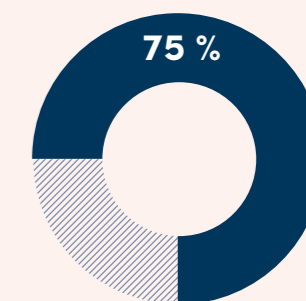
Fonuskoncernen arbetar aktivt med insatser för alla våra medarbetare för att säkerställa att de får rätt sorts kompetensutveckling. Detta i syfte att kunna möta våra kunders behov och önskemål, både

Jämställdhet

Könsfördelning inom Fonuskoncernen

Hälsa & välbefinnande

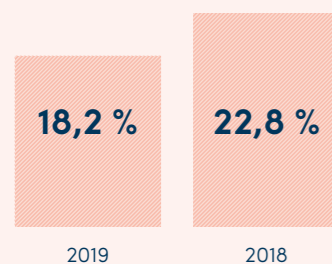

Andel anställda i Sverige som använder friskvårdsbidraget.

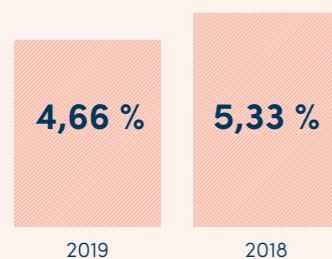
Personalomsättning

inom Fonuskoncernen (%)

Sjukfrånvaro

inom Fonuskoncernen (%)

Medarbetarnas engagemang är vår viktigaste tillgång.

idag och framöver.

Under våren 2019 implementerade Familjens Jurist ett nytt system för kompetenskartläggning och analys i vårt interna LMS-system (Learning Management System). Det nya systemet är bland annat ett hjälpmedel för medarbetarna och cheferna inom Familjens Jurist i deras målstyrningsarbete och det hjälper även ledningsgruppen att kartlägga risker för eventuella kompetensglapp

och framtida rekryteringsbehov. Under 2019 har personalavdelningen påbörjat detta för begravningsverksamheten för att genomföra en tydlig kompetenskartläggning.

Under året har alla medarbetare också erbjudits e-learning inom hållbarhet, som syftar till att ge en gemensam grund inom hållbarhetsbegreppet och Fonus arbete inom området.

Fonus Träindustri prisat som gott exempel

Under 2019 mottog Fonus Träindustri priset "Det goda exemplet", som delas ut av samordningsförbundet Östra Skaraborg där Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och samtliga kommuner i området ingår.

Fonus Träindustri fick priset för sitt samarbete med Falköping kommuns

arbetsmarknadscentrum, som hjälper personer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden att utvecklas. Medarbetarna tillverkar bland annat kistfötter och monterar kisthandtag i samarbete med Fonus Träindustri, som har bistått med maskiner och utrustning. I motiveringen till priset stod det bland annat att: "Fonus är ett företag som har stort samhällsengagemang och visar på goda värderingar som trygghet, ärlighet och omtanke. Omtanken visar de bland annat genom att trygga anställning för personer med arbetsmarknadspolitiska åtgärder. På så sätt är de ett föredöme för andra arbetsgivare."

"Fonus är ett företag som har stort samhällsengagemang och visar på goda värderingar som trygghet, ärlighet och omtanke"

Ur motiveringen till priset

Kunskap är centralt för hållbarhet

Familjens Jurists medarbetare är ofta ute och föreläser om hur familjejuridiken fungerar och hur den kan hjälpa människor. Det är en del i vårt kooperativa uppdrag: att göra samhällsnytta och bidra till ett hållbart och inkluderande samhälle. Genom att prata om komplicerade ämnen på ett sätt som alla förstår, öppnar vi upp för samtal där alla känner sig inkluderade.

– Kunskap är en central del i hållbarhet. Den som har kunskap om juridiken kan förenkla sin vardag och förebygga problem genom att ha ordning på sina papper den dagen det behövs, säger Per Bergmark, kontorschef/ biträdande kundområdeschef på Familjens Jurist i Umeå.

Han började föreläsa om "trygg ekonomi" för två år sedan, både som en del i en större föreläsningsserie med folkbildningssyfte och som enstaka föreläsningar.

– Vi har föreläst tidigare också, men vi är ute betydligt mer nu än för fem år sedan. Att vi blir inbjudna igen och igen visar att det är väldigt uppskattat, säger han.

Under 2019 har Per Bergmark bland annat föreläst för pensionärer, nyanlända och grupper med olika funktionsvariationer. Han har även varit och föreläst för 200 personer på Landstingets livslustsdag.

Huvudsyftet är att sprida kunskap och bidra till ett inkluderande samhälle genom folkbildning. Det är extra viktigt när det gäller gruppen som är relativt nyanlända, menar Per Bergmark.

– Då fokuserar vi på familjerättsliga frågor som vad som händer om jag gifter eller skiljer mig eller om någon i familjen dör. Många nyanlända har erfarenhet av andra kulturer med andra traditioner och kanske tror att samma sak gäller i Sverige. Då är det viktigt att de får lära sig vad som gäller här så att det blir som de vill ha det, säger han.

Föreläsningarna är också ett sätt att tillgängliggöra juridiken, att visa att den inte behöver vara krånglig, utan finns där för att hjälpa människor.

– Genom att visa att vi är moderna och nytänkande bidrar vi till att tvätta bort bilden av den konservativa juristen som pratar på ett sätt som vanliga människor inte förstår, säger Per Bergmark.

Kallar det hellre samtal än föreläsningar

Ewa-Maria van der Kwast, affärsutvecklare på Familjens Jurist, är ute och föreläser flera gånger i veckan. Hon lyfter också

fram hur viktigt det är att prata om komplicerade saker på ett sätt som alla förstår.

– Om vi inte lyckas förmedla varför kunderna behöver träffa en jurist så kommer kunderna inte att göra det. Och om vi använder ord och juridiska termer som de inte förstår så känner de sig bara dumma och vågar inte ställa följdfrågor. Om vi

"När det blir ett samtal skapas en viktig dynamik och då kommer de roliga frågorna"

Ewa-Maria van der Kwast, affärsutvecklare

istället pratar om händelser i livet på ett sätt som människor förstår, så känner de sig trygga och får förtroende för oss, säger hon.

Ewa-Maria van der Kwast kallar det hellre för samtal än föreläsningar.

Familjens Jurists tält på Pridefestivalen i Stockholm.

– När det blir ett samtal skapas en viktig dynamik och då kommer de roliga frågorna, säger hon.

Ett bra exempel är Familjens Jurists tält på Pridefestivalen. Dit kommer människor i alla åldrar och från olika religioner och kulturer.

– De frågar om allt möjligt, alltifrån vad man ska tänka på när man skaffar barn, till vad som händer vid en separation och hur man skriver framtidsfullmakter och testamenten. Det är högt och lågt, precis som vi vill att det ska vara. Jag vill att Pride-tältet ska vara juridikens vardagsrum, en plats där vi kan samtala med alla och alla kan relatera, säger Ewa-Maria van der Kwast.

Ett arbete som känns meningsfullt

Under 2019 har hon bland annat föreläst om nyttan med Folksam produkt Juristförsäkringen och juridikens betydelse för olika fackförbund.

– Det är ett väldigt givande arbete. Juristförsäkringen handlar ju om att alla ska ha möjlighet och tillgång till juridisk rådgivning genom sin hemförsäkring, oavsett inkomst och bakgrund. I grund och botten handlar det om jämställdhet, att alla ska ha samma möjligheter. Pappor ska få hjälp att träffa sina barn lika mycket

vid en skilsmässa och kvinnor ska ha samma ekonomiska möjlighet att strida i en bodelning. Det känns väldigt bra att få arbeta med att sprida den kunskapen, säger hon.

Per Bergmark trivs också med att jobba med folkbildning.

– Det märks att vi gör skillnad för dem som vi möter. Att de får kunskap och förstår hur viktigt det är att ha ordning på juridiken gör att de slipper problem och konflikter längre fram. Det känns väldigt bra.

Många som går på föreläsningarna vänder sig senare till Familjens Jurist när de behöver juridisk rådgivning. Redan dagen efter brukar det ringa fem till tio personer för att boka tid, för att de har förstått att de behöver se över eller åtgärda något i sin juridiska situation.

– Andra kanske inte anlitar oss på en gång, men de kommer ihåg oss. När de behöver hjälp i framtiden är chansen stor att vi är deras förstahandsalternativ. På så vis är det här ett bra sätt att öka den lokala kännedomen om oss, säger Per Bergmark.

Att det leder till uppdrag under en lång tid framöver skapar en långsiktighet för Familjens Jurist som företag.

– Det är också viktigt när vi pratar om hållbarhet, säger han.

Resultat av policyer

Ett antal policydokument styr arbetet, tillsammans med tillhörande riktlinjer och instruktioner. Dessa finns tillgängliga för alla medarbetare och är inkluderade i introduktionsprogrammet för nyanställda. Kännedomen om policydokumenten och dess innehåll mäts årligen och vid en mätning i början av 2019 kunde 77 % av medarbetarna uppge att de hade god eller mycket god kunskap om policyn och dess innehåll (ett snittvärde). Resultatet har tagits emot av ledningsgrupperna för att hanteras inom respektive verksamhet. Alla policydokument granskas och fastställs årligen av styrelsen.

Policy	Resultat av policy
Hållbarhetspolicy	Policyn styr verksamhetens arbete och åtaganden inom hållbarhetsområdet, såsom miljö, ekonomiskt ansvar, mänskliga rättigheter, avståndstagande från korruption samt mångfald och jämställdhet. Policyn kan kopplas till flera aktiviteter under året, bland annat arbete med hållbarhetssektionen i leverantörsledet samt arbetet med de globala målen. Hållbarhetspolicyn återspeglas bland annat i de dokumenterade inköpsrutinerna.
Inköpspolicy	Policyn syftar till att skapa tydlighet och trygghet kring inköpsarbetet tillsammans med uppförandekoden. I inköpspolicy framgår även att vi ska verka med god affärssed och den innehåller representation med leverantörer och reglerna för detta. Den ligger också till grund för inköpsprocessen, vilken styr både inköps- och uppföljningsförfaranden samt hänvisar till uppförandekoden. Uppförandekoden reglerar bland annat arbetet med mänskliga rättigheter samt regler för motverkande av korruption.
Jämställdhets- och mångfaldspolicy	Policyn syftar till att tydliggöra Fonuskoncernens ambition att bidra till ett inkluderande samhälle genom att bejaka jämställdhet och mångfald inom verksamheten, att engagera i frågan samt att kunna kommunicera verksamhetens ambitioner inom området. Den följs bland annat upp genom lönekartläggningar som visat att ingen lönediskriminering har skett. Det har också gjorts en rekryteringsanalys som visar på att ingen diskriminering har skett vid anställning. Styrning sker bland annat genom de riktlinjer som härrör till policyn och gemensamma rutiner vid rekrytering.
Policy om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism	Policyn visar på Fonus koncernövergripande åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Den följs upp av revisorer och ekonomiavdelningen samt via interna kontroller ute på juristkontoren. Ingen misstänkt penningtvätt eller andra incidenter har rapporterats under året.
Etisk policy	Syftet med den etiska policyn är att vara en vägledning för alla medarbetare och att till intressenter kunna påvisa ett etiskt och moraliskt arbetssätt. Uppföljning sker indirekt via reklamationsstatistik, ärenden till kundombudsmannen samt genom interna och externa kvalitetsrevisioner inom begravningsverksamheten.
Kvalitetspolicy	Kvalitetspolicyn ska vägleda medarbetarna i fråga om kundfokus och kundnytta. Under året har projektet Kundresan genomförts inom affärsområde begravnings, med syfte att ytterligare öka kvaliteten gentemot kunderna. Policyn har även resulterat i att ledningssystemet utvecklas och fler processer kartläggs. Resultat vid mätningar av kundnöjdhet visar på genomgående hög kundnöjdhet.
Integritetspolicy	Integritetspolicyn syftar till att informera kunder i Fonuskoncernen om hur vi behandlar personuppgifter samt vår användning av cookies. Den har bland annat resulterat i ett beslut och systematiskt arbetssätt gällande GDPR-relaterade frågor samt att vi kan visa att vi hanterar kundernas personuppgifter på ett regelrätt sätt.
Placeringspolicy	Syftet med placeringspolicyn är att tydliggöra riktlinjer för placeringar av den uppsamlade likviditet som Fonus har i sin verksamhet. Fonus fondinvesteringar ska som minimum följa Swedbank Roburs grundläggande policy för ansvarsfulla investeringar och policyn är utgångspunkt när fonder väljs.

Inspirationsdagar för Familjens Jurist, våren 2019 i Göteborg.

Uppföljning indikatorer

– Väsentliga icke-finansiella risker

Prioriterat område	Indikator/styrs genom	Utfall 2019	Styrning	Kommentar
Negativ miljö- påverkan från leverantörer	% hållbarhetssäkrade avtal	69 %	Inköspolicy Uppförandekod Inköpsprocess	En hållbarhetssäkring innebär att det till avtalet har bifogats allmänna villkor, hållbarhetspolicy och uppförandekod. Den procentuella andelen avser centrala avtal tecknade under 2019 som finns registrerade i Fonus avtalsdatabas samt hos Fonus AS samt där det är rimligtvis tillämpligt. Lokala avtal och hyresavtal inkluderas inte.
Brister i arbets- förhållanden och -villkor i leverantörsled				
Hög sjukfrånvaro	% sjukfrånvaro	4,66 %	Previa Rehabkoll Coachning av chefer	Fonuskoncernen jämför sjuktal med den branschjämförelse som tillhandahålls månatligen från Previa Sjuk & Frisk verktyg.
Hög personalomsättning	% personalomsättning	18,2 %	Arbetsgivar- erbjudande Lojalitetsprogram Traineeprogram Kompassen	Fonuskoncernen använder formeln för turbulens vid beräkning av personalomsättningen inom koncernen. Denna beräkning är utifrån rekommendation från Nyckeltalsinstitutet och motsvarar antalet avgångar i procent av antalet tillsvidareanställda.
Negativ miljö- påverkan från energianvändning från lokaler och verksamhet	Ton CO ₂ e från energi och värme	360 ton	Flytt av elavtal till förnybar el från vattenkraft.	Energi och uppvärmning av kontorslokaler, fabrikslokal samt de större lager som det finns informationsunderlag för. Ombud och mindre lager utan eget elabonnemang exkluderas. Från 2019 används uppdaterade emissionsfaktorer för vattenkraft, varvid 2018 års resultat har beräknats om till 377 ton CO ₂ e inklusive el och värme.
Negativ miljöpåverkan från egna transporter och tjänsteresor	Ton CO ₂ e från egna transporter och tjänste- resor	905 ton	Hållbarhetspolicy Reseriktlinjer Uppföljning av klimatpåverkan HVO-tankning Utbyte av bilar	I beräkningarna ingår transporter med egna bilar samt inhyrt distributionsåkeri, tåg- och flygresor samt hotellövernattningar som registreras via reseportalen samt rapporteras från Norge. Det inkluderar ej taxiresor eller resor med kollektivtrafik. Från 2019 har endast underlaget från resebyrå använts som beräkningsunderlag och ingen extrapolering har skett. Uppgifter för 2018 har räknats om för att motsvara dessa beräkningsmodeller gällande för 2019, exklusive hotellövernattningar. Därtill har en andel bilar som inte tidigare förekommit i underlaget adderats och några felregistreringar justerats. För flygresor har också 2019 års emissionsfaktorer använts vid omräkning för jämförbarhet. Resultat för 2018 utifrån dessa förändringar är 941 ton CO ₂ e.
Negativ miljöpåverkan från produkterna	% miljökistor	18,3 %	Kundmötesguiden Miljöbegravning	En negativ miljöpåverkan från kistor sker t ex vid förbränning, vilket inte sker inom ramen för Fonus verksamhet, men där miljökistor främst ska vara ett bra miljöalternativ utifrån materialval, minskad användning av metall etc. Uppgiften avser andelen sålda miljökistor från Fonus Träindustri till Fonus begravningsverksamhet.

Klimatpåverkan presenterat per scope

I beräkningarna omfattas:

Scope 1: Egna/leasade fordon samt värmeproduktion i värmepanna och kylanläggningar på Fonus Träindustri.

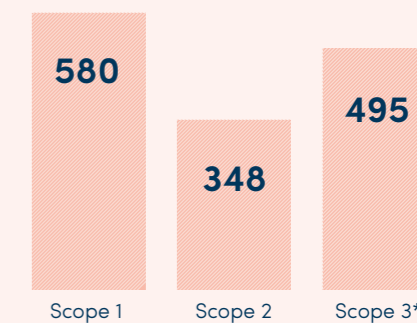
Scope 2: Energi- och värmeanvändning i egna lokaler.

Scope 3: Tjänsteresor med tåg och flyg, hotellövernattningar, transporter med egen bil som sker i tjänsten, in- och utleveranser från Fonus Träindustri som sker av fabriken inhyrda åkeri och extern transportfirma, samt inleverans från de

leverantörer som levererar träråvara inklusive spånskivor och motsvarande till kistproduktionen. Även import och distribution av gravstenar enligt tidigare beskrivning inkluderas i årets beräkningar.

Under 2019 infördes ny lagstiftning med krav på spårbarhet kopplat till de råvaror till HVO som har ursprung ur palmolja- och jernproduktion. Detta kan på sikt påverka bränslets emissionsfaktorer, men då svenska myndigheter hittills inte har publicerat nya faktorer används tidigare använda emissionsfaktorer för årets beräkningar.

Ton CO₂e per scope

* Scope 3 omfattar den kända påverkan som har kunnat kartläggas utifrån tillgängliga data.

Styrelse, revisorer och valberedning

Styrelse

Ordinarie	Stad	Organisation	Vald till
Andersson, Jesper	Stockholm	Folksam	2020
Block, Claes	Malmö	PRO Malmö	2020
Carlsson, Thorbjörn	Göteborg	Folksam	2020
Gustafsson, Håkan	Umeå	Kooperativa Förbundet	2020
Karlsson, Therese	Umeå	OK Västerbotten	2020
Linde, Leif, ordförande	Nyköping	Riksbyggen	2020
Müllerström, Berit	Rävlanda	ABF	2020
Petersson, Marianne	Trelleborg	Skånes S partidistrikt	2020
Rutgersson, Annica, vice ordförande	Vallentuna	Kooperativa förbundet	2020
Personalrepresentanter			
Hultman, Per-Erik, suppleant	Karlskoga	Fonus	
Johansson, Katrin	Karlshamn	Fonus	
Stang, Catharina, suppleant	Stockholm	Fonus	
Stern Olsson, Caroline	Malmö	Familjens Jurist	

Revisorer

Auktoriserade revisorer
Grant Thornton
Andreasson, Lars-Åke, ordinarie
Grönvik, Åsa, suppleant
Förtroendevalda revisorer
Aste, Anna-Karin, suppleant
Cederberg, Yvonne
Rengen, Niklas, suppleant
Spernaes, Erik

Valberedning

Ordinarie	Stad	Organisation	Vald till
Arnorldsson, Ingvor	Falköping	Seko	2020
Carlsson-Thörnqvist, Pia	Stockholm	Kooperativa förbundet	2020
Hallén, Bertil	Göteborg	LO-distriktet i Västsverige	2020
Mattsson, Per-Ola	Karlshamn	IF Metall AAK	2020
Olson, Anders, ordförande	Stockholm	Folksam	2020

Ledning

Mikael Åbom, vd & koncernchef / Marita Eikenes, vd Fonus Norge / Niklas Personne, ekonomichef / Victoria Thore, vd Familjens Jurist / Peter Göransson, support- och kommunikationschef / Camilla Häggroth, personalchef / Håkan Eriksson, chef Affärsområde Begravning

Styrelse

Leif Linde
Styrelseordförande

Annica Rutgersson
Vice styrelseordförande

Claes Block

Catharina Stang
Personalrepresentant, suppleant

Therese Karlsson

Håkan Gustafsson

Marianne Pettersson

Per-Erik Hultman
Personalrepresentant, suppleant

Jesper Andersson

Berit Müllerström

Thorbjörn Carlsson

Katrin Johansson
Personalrepresentant

Saknas på bild:
Caroline Stern Olsson, personalrepresentant